

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

6 september 2007

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het samenwerkingsakkoord
tussen de regering van de republiek Kroatië en de Vlaamse Regering,
ondertekend in Zagreb op 13 november 2006

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN

I. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

1. Totstandkoming van het samenwerkingsakkoord

In 1992 werd officieel gestart met een Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa, aan de hand van een samenwerkingsprogramma. Sinds 1994 sloot Vlaanderen samenwerkingsovereenkomsten met Polen, Hongarije, Estland, Letland, Litouwen, Roemenië, Slovenië, Bulgarije, Tsjechië en Slowakije. Die overeenkomsten regelen de samenwerking op verschillende beleidsdomeinen.

Op 23 februari 2001 besliste de Vlaamse Regering tot een bijsturing van haar beleid. Daarbij werd sterker de nadruk gelegd op het proces van toetreding tot de Europese Unie (EU) en dus op de tien kandidaat-lidstaten en de inspanningen die zij moesten leveren om het 'acquis communautaire' over te nemen. De krachtlijnen van dit beleid zijn: geografische concentratie (de nadruk werd gelegd op de tien landen van Centraal- en Oost-Europa die kandidaat waren om toe te treden tot de EU), sectorale concentratie (prioritaire sectoren zijn kleine en middelgrote ondernemingen, landbouw, milieu, havens en algemene capaciteitsopbouw) en grotere betrokkenheid van de hele Vlaamse administratie en van de partnerlanden bij het selectieproces.

Nadat in 2004 acht van die partnerlanden toetraden tot de EU en zij vanaf die datum een beroep kunnen doen op Europese steun, maakte de Vlaamse Regering een onderscheid tussen de nieuwe lidstaten en de landen die in de nabije toekomst het lidmaatschap kunnen verwerven. Op die manier werd Kroatië een belangrijke Vlaamse partner.

Tijdens een bezoek in oktober 2005 van de Kroatische president aan de toenmalige Vlaamse minister-president en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid werd afgesproken om een verdrag te sluiten tussen Vlaanderen en Kroatië. Op 20 juli 2006 besliste de Vlaamse Regering om formele onderhandelingen te starten met de Kroatische Regering. Er werd onderhandeld op basis van de ontwerp tekst die eerder als basis gediend had voor onderhandelingen over een samenwerkingsakkoord met Slowakije.

2. Doel en inhoud van het akkoord

Het akkoord regelt de samenwerking tussen Vlaanderen en Kroatië in de domeinen waarvoor zij bevoegd zijn, namelijk:

- economie;
- onderwijs;
- wetenschappelijk onderzoek en technologie;
- sport;
- kunst, cultuur en cultureel erfgoed;
- media- en filmbeleid;
- toerisme;
- sociale zaken en tewerkstelling;
- gezondheidszorg;
- leefmilieu en natuur;
- ruimtelijke ordening, huisvesting, infrastructuur, verkeer en verkeerstelematica;
- landbouw en plattelandsontwikkeling;
- binnenlands bestuur.

De partijen dragen bij tot de snellere verwezenlijking van de volledige integratie van Kroatië in de EU.

Met het oog op de uitvoering van het samenwerkingsakkoord wordt een gemengde commissie Vlaanderen-Kroatië opgericht.

3. Schets van het partnerland

Politieke gegevens

Kroatië werd een onafhankelijke republiek op 25 juni 1991 door afscheiding van Joegoslavië. Het is een parlementaire democratie met een scheiding van de machten. De wetgevende macht wordt uitgeoefend door het parlement, de Sabor. De 152 leden worden voor vier jaar verkozen. Acht zetels zijn voorbehouden voor vertegenwoordigers van nationale minderheden en vier voor Kroaten die in het buitenland

wonen. De Sabor staat in voor de aanneming en de amendementen van de grondwet, voor de goedkeuring van wetten en de begroting, voor kwesties van nationale grenzen, oorlog en vrede en voor het toezicht op de werkzaamheden van de regering. De uitvoerende macht ligt bij de president, die voor een ambtstermijn van vijf jaar verkozen wordt, en de regering. De bevoegdheden van de president zijn sinds 2001 ingeperkt. De regering stelt de begroting op, zij doet voorstellen van wetgeving en voert aangenomen wetten en reguleringen uit. De regering moet verantwoording afleggen tegenover de president en het parlement. De rechterlijke macht is onafhankelijk. Kroatië telt 20 provincies (zupanija) terwijl de hoofdstad Zagreb een bijzonder statuut heeft.

Het overlijden op 10 december 1999 van de 'Vader van de natie', Franjo Tudjman, en de daaropvolgende parlementaire en presidentiële verkiezingen hebben het Kroatische politieke landschap fundamenteel gewijzigd. In beide stembusgangen stemden de Kroaten massaal voor verandering. De Sociaal-Democratische Partij (SDP) – de vroegere communisten – werd de grootste partij na de parlementsverkiezingen van 3 januari 2000. De presidentsverkiezingen op 24 januari en 7 februari 2000 leverden een overwinning op voor Stipe Mesic, de kandidaat van vier kleinere, westers georiënteerde partijen. Hij haalde het in de tweede ronde van Drazen Budisa, de kandidaat van de Sociaal-Liberale Partij (HSLs).

De SDP vormde samen met de HSLs en enkele kleinere formaties een westersgezinde regenboogcoalitie onder leiding van premier Ivica Racan. De regering kreeg in 2001 af te rekenen met een groeiende ontgoocheling onder de bevolking, vooral omwille van de stijgende werkloosheid. De dalende populariteit werd benadrukt in de lokale verkiezingen van 20 mei 2001. Begin juli 2001 zorgde de beslissing om militairen die van oorlogsmisdaden beschuldigd werden, uit te leveren aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag voor extra problemen. Premier Racan vroeg en kreeg het vertrouwen van het parlement. De interne strubbelingen binnen de regering bleven nochtans voortduren. Op 5 juli 2002 bood premier Racan het ontslag van zijn regering aan. President Mesic stelde hem aan als formateur voor de vorming van een nieuwe regering zonder de HSLs. Op 30 juli 2002 kreeg het nieuwe kabinet Racan het vertrouwen van het parlement.

De parlementsverkiezingen van 23 november 2003 leverden een overwinning op voor de Kroatische

Democratische Unie (HDZ). Ivo Sanader werd de nieuwe premier. Hij kreeg de steun van de belangrijkste Servische partij in Kroatië in ruil voor de toekenning van minderheidsrechten aan de Serviërs.

In januari 2005 vonden presidentsverkiezingen plaats. Uittredend president Stipe Mesic haalde tijdens de eerste ronde net niet de vereiste 50% van de stemmen. In een tweede ronde versloeg hij met ruim verschil de conservatieve kandidaat Jadranka Kosor.

Economische en sociale gegevens

In de toenmalige Federale Republiek Joegoslavië was Kroatië, na Slovenië, de meest welvarende en geïndustrialiseerde regio. Tijdens de jaren negentig heeft Kroatië zijn relatief gunstige positie in Centraal-Europa geleidelijk zien afbrokkelen. Onder het bewind van Tudjman verslechterde de economische toestand zienderogen. De gevolgen van de oorlog, de zorg voor meer dan 300.000 vluchtelingen, het overdreven aandeel van de militaire en paramilitaire uitgaven in de begroting, de ongezonde structuur van een groot deel van de overheidsbedrijven en het gebrek aan een aangepaste wetgeving zorgden voor grote moeilijkheden. Het politieke isolement en een nefast beleid hebben ervoor gezorgd dat Kroatië begin 2000 gevoelig achterop hinkte ten opzichte van andere Centraal-Europese landen die een minder gunstige uitgangspositie hadden. Kroatië kampte met de gevolgen van de economische recessie die zich eind 1998 had ingezet en die begin 2000 uitvlakte. Die crisis bracht een groeiende werkloosheid mee. Daarnaast had het land ook af te rekenen met explosie van overheidsuitgaven en een groeiende schuldenberg.

Vanaf 1999 trachtten president Mesic en premier Racan met de hulp van het Internationaal Muntfonds (IMF) de economie uit het slop te halen. Hun beleid was gebaseerd op een sanering van de overheidsfinanciën, een voortzetting van economische hervormingen en privatiseringen, het aantrekken van buitenlandse investeringen door een hervorming van de wetgeving, de strijd tegen corruptie en het betaalbaar houden van het socialezekerheidsstelsel.

Niettemin staande de hoge werkloosheid (17,2% in 2006) is er opnieuw een tendens tot groei. Die economische groei schommelt rond de 4% per jaar en de inflatie wordt in toom gehouden (3,4% in 2006). De dienstensector neemt met 62,2% het overgrote deel

van het bruto binnenlands product (bbp) voor zijn rekening, op ruime afstand gevolgd door de industrie (24,2%) en de landbouw (7%). Er is een grote invoerbereidheid voor allerlei producten wat een aanzienlijk tekort op de handelsbalans veroorzaakt. Dat tekort wordt deels gecompenseerd door een heropleving van het toerisme.

Kroatië heeft sinds 2000 een nieuwe wet op buitenlandse investeringen, die voorziet in de klassieke incentives naar buitenlandse investeerders toe. Voor levensmiddelen zijn de marktmogelijkheden reëel. De gebruikersmarkt is beperkt maar het toerisme langs de Adriatische en Dalmatische kusten is van groot belang. Er dienen zich kansen aan op het vlak van toeristische infrastructuur en op commercieel vlak. Het midden- en kleinbedrijf en het bankwezen zijn verregaand verzelfstandigd en er staan nog een reeks grote privatiseringen op de agenda.

De handelsbalans blijft deficitair, maar de tekorten worden gedeeltelijk gecompenseerd door transfers uit het buitenland en door de positieve invloed van het toerisme. De invoerrechten voor producten uit de EU zijn zeer beperkt en voor weinig productgroepen een belemmering voor het handelsverkeer. De EU is de belangrijkste handelspartner met ongeveer de helft van de uitvoer en de invoer.

Gezondheidszorg is voor iedereen gegarandeerd, maar de staat blijft de hoofdrol spelen. Een probleem is het tekort aan middelen.

Kroatië staat op de 44ste plaats op de Human Development Index 2006 van de Verenigde Naties (VN).

Mensenrechten

Kroatië heeft een democratisch politiek systeem dat gebaseerd is op het respect van de mensenrechten, het recht en de openbare orde, het gelijkheidsbeginsel, de sociale justitie en een meerpartijensysteem.

Onder president Tudjman konden niet alle minderheden op een officiële erkenning rekenen en was de wetgeving in verband met het onderwijs in en het gebruik van minderheidstalen bijzonder restrictief en ontraadend. De nieuwe machthebbers namen zich voor om een juridisch kader te scheppen dat maximale rechten toekent aan minderheden en dat volledig conform is aan de eisen van de Raad van Europa.

De terugkeer van de vluchtelingen was één van de uitdagingen voor de regering Racan. De uitvoering van een terugkeerprogramma voor alle vluchtelingen in en buiten Kroatië, de toepassing van de amnestiewet en het behoud van de veiligheid in etnisch gemengde en economische crisisgebieden zijn zware opdrachten. De regering heeft geprobeerd de aanpak van de terugkeerproblematiek uit te stellen. Eind maart 2001 heeft de regering tijdens een bijzondere zitting in Knin een maatregelenpakket aanvaard dat een algemene aanpak beoogt.

In juni 2006 keurde het parlement een wijziging van de strafwet goed waarbij smaad niet langer bestraft wordt met gevangenneming.

In zijn jaarrapport 2007 merkt Amnesty International (AI) op dat de mensenrechtensituatie nog steeds overschaduwd wordt door de gevolgen van de oorlog. Straffeloosheid van oorlogsmisdaden blijft een probleem en het gerechtelijk apparaat slaagt er onvoldoende in om de daders te berechten. Daarnaast stelt AI dat teruggekeerde Kroatische Serviërs en Roma-zigeuners het slachtoffer zijn van discriminatie.

In februari 2005 sprak het VN-comité voor de uitbanning van discriminatie tegen vrouwen zijn bezorgdheid uit over het groot aantal gevallen van huiselijk geweld, het ontbreken van opvangplaatsen voor de slachtoffers, de onduidelijke gerechtelijke procedures en het tekort aan hulpverleners. Ook de vrouwenhandel was een aandachtspunt van het comité.

Buitenlands beleid

Op 22 mei 1992 werd het land toegelaten als lidstaat van de Verenigde Naties (VN). Daarnaast is Kroatië onder andere lid van de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), het Centraal-Europees initiatief, het Partnerschap voor Vrede en de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Het streeft op middellange termijn naar het lidmaatschap van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) en van de EU.

De betrekkingen met Servië en Montenegro werden langzaam beter. In september 2003 bracht president Mesic een staatsbezoek aan Belgrado. Tijdens dat bezoek werden wederzijds verontschuldigen aangeboden voor het leed dat veroorzaakt werd tijdens de oorlogen in het voormalig Joegoslavië.

Relaties met de EU

Het voornaamste doel van de EU voor de Westelijke Balkan is een stabiel politiek klimaat creëren, waar militaire conflicten ondenkbaar zijn. De EU wil daarmee de ruimte van vrede, stabiliteit, welvaart en vrijheid, die sinds 50 jaar de EU kenmerkt, uitbreiden naar Zuid-Oost-Europa.

Landen uit de Westelijke Balkan die voldoende vooruitgang maken op het vlak van politieke en economische hervorming en administratieve capaciteit, komen in aanmerking voor het sluiten van een op maat gemaakt stabilisatie- en associatieakkoord (SAA) met de EU. Kroatië heeft op 29 oktober 2001 een dergelijk SAA ondertekend. Het is op 1 februari 2005 in werking getreden.

Via het SAA wil de EU binnenlandse hervormingsprocessen aanmoedigen en ondersteunen. Op lange termijn bieden de akkoorden de landen van de Westelijke Balkan vooruitzicht op volledige integratie in de EU-structuren, uiteraard op voorwaarde dat aan de criteria van Kopenhagen voor toetreding voldaan wordt.

Op 21 februari 2003 diende de Kroatische regering een verzoek in voor het lidmaatschap van de EU. De EU legde strenge voorwaarden op zoals de handhaving van de mensenrechten en een betere medewerking met het Joegoslavië-tribunaal.

Op 18 juni 2004 verwierf Kroatië de status van kandidaat-lidstaat. Sindsdien kon het genieten van alle financiële pretoetredingsinstrumenten: PHARE (versterking van de instellingen, economische en sociale cohesie), ISPA (structuurbeleid) en SAPARD (landbouw en plattelandontwikkeling). Daarnaast kon Kroatië ook een beroep doen op het programma CARDS, het financiële instrument van het stabilisatie- en associatieproces ten behoeve van landen van de Westelijke Balkan.

Met ingang van 2007 is het financiële pretoetredingsinstrument IPA het enige financiële instrument voor kandidaat-lidstaten voor de periode 2007-2013 en zijn alle voornoemde instrumenten vervangen.

Op 3 oktober 2005 werden de toetredingsonderhandelingen met Kroatië officieel aangevat. Meteen

startte de Europese Commissie met de doorlichting of screening van de Kroatische wetgeving, een eerste stap in de richting van de start van de toetredingsonderhandelingen. De bedoeling is dat de kandidaat-lidstaat zich vertrouwd kan maken met het acquis door de EU-wetgeving in detail en hoofdstuk per hoofdstuk uit te leggen. Daarnaast kunnen de Commissie en de lidstaten de mate van paraatheid van de kandidaat-lidstaat evalueren. Op die manier kan de EU beslissen over het openen van de onderhandelingen over individuele hoofdstukken.

Op 9 november 2005 bracht de Europese Commissie haar eerste voortgangsrapport uit over Kroatië als kandidaat-lidstaat. Op politiek vlak stelde het rapport dat bijkomende inspanningen vereist zijn op het vlak van de continuïteit van het wetgevingsproces, decentralisatie van de overheidsadministratie, het functioneren van het gerechtelijk systeem, corruptie en de situatie van de Roma-zigeuners. Op economisch vlak blijkt Kroatië een functionerende markteconomie. Ontwikkeling van de private sector en buitenlandse directe investeringen worden wel gehinderd door tekortkomingen in de overheidsadministratie en gerechtelijke organen. Op het vlak van omzetting en implementatie van Europese wetgeving werd vooruitgang geboekt, maar bijkomende inspanningen zijn vereist op het vlak van vrij verkeer van kapitaal, bedrijfsrecht, visserij, transport, energie, consumenten- en gezondheidsbescherming, de douane-unie en financiële controle. Bijzondere inspanningen zijn vereist op het vlak van milieu.

Op 10 april 2006 kwam de Stabilisatie- en Associatie-raad voor een tweede maal samen om de vorderingen van Kroatië met het oog op toetreding te evalueren. Hoewel het land beschikt over een functionerende markteconomie, moet er toch nog gewerkt worden aan het privatiseren van ondernemingen en het aantrekken van hogere niveaus van buitenlandse investeringen.

Tijdens de eerste bijeenkomst van de toetredingsconferentie met Kroatië op ministerieel niveau op 12 juni 2006 in Luxemburg, werden de onderhandelingen over het hoofdstuk 25 'Wetenschap en onderzoek' van het acquis geopend. Dezelfde dag werd dit hoofdstuk al afgesloten. Het gaat immers om een oncontroversieel hoofdstuk bestaande uit zogenaamd 'soft acquis'. Het onderhandelingshoofdstuk werd

slechts op voorlopige basis afgesloten. Dit impliceert dat het in principe steeds kan heropend worden. Het onderhandelingsproces loopt immers maar definitief tot een einde indien de onderhandelingen over alle 35 hoofdstukken afgerond zijn.

Verder toekomstig werk van de toetredingsconferentie is afhankelijk van de beslissingen van de lidstaten om andere onderhandelingshoofdstukken te openen en van de inspanningen van Kroatië om bepaalde maatstaven te bereiken, hervormingen door te voeren en SAA-verplichtingen te vervullen. Zo werden op 21 december 2006 de onderhandelingen over drie nieuwe hoofdstukken geopend: economische en monetaire unie, industrie en douane-unie.

Op 8 november 2006 bracht de Europese Commissie het tweede voortgangsrapport over Kroatië uit. Hieruit blijkt dat Kroatië op politiek vlak nog bijkomende inspanningen moet leveren op het gebied van bescherming van minderheden en functioneren van het gerechtelijk systeem, onder meer op het vlak van de bescherming van getuigen. Verder is er onder meer ook verbetering nodig op het vlak van vrij verkeer van kapitaal, concurrentiepolitiek, landbouw, milieu.

4. Betrekkingen tussen Vlaanderen/België en Kroatië

Kroatië werd door België erkend op 15 januari 1992 en diplomatieke betrekkingen werden aangeknoopt op 10 maart van datzelfde jaar.

De voorbije jaren werden enkele overeenkomsten gesloten tussen België en Kroatië, onder andere wat betreft:

- de overname van onregelmatig binnengekomen of verblijvende personen: de overeenkomst waarbij ook Nederland en Luxemburg partij zijn, werd op 11 juni 1999 ondertekend en is op 1 februari 2005 in werking getreden;
- de sociale zekerheid waarin verbindingsorganen aangewezen worden met betrekking tot ziekteverzekering, arbeidsongevallen, pensioenen, invaliditeitsverzekering, gezinsbijslag en werkloosheidsverzekering: de overeenkomst werd op 31 oktober 2001 ondertekend en trad op 1 augustus 2005 in werking;
- het vermijden van dubbele belastingen en het voorkomen van belastingontduiking: de ondertekening vond plaats op 31 oktober 2001 en het verdrag trad op 1 april 2004 in werking.

Het Vlaams beleid voor Centraal- en Oost-Europa was tot 2003 uitsluitend gericht op de tien kandidaat-lidstaten van de EU. De vorige Vlaamse Regering besliste om voor 2004 ook een eerste aanzet te geven tot samenwerking met de landen van de zogenaamde buitengordel. Met dit doel werden een aantal projecten gefinancierd in Oekraïne, Rusland (Sint-Petersburg) en Kroatië.

Op 29 april 2005 besloot de Vlaamse Regering om haar beleid aan te passen aan de situatie die ontstond na de uitbreiding van de EU. Daarom werd een onderscheid gemaakt tussen de nieuwe lidstaten enerzijds, en de landen die op 1 januari 2007 toegetreden zijn (Roemenië en Bulgarije) of voor toetreding in aanmerking komen (Kroatië), anderzijds. Ook projecten in de buitengordel konden in aanmerking komen voor betoelaging.

Projecten gesubsidieerd in Kroatië

Projectnummer	Promotor	Projectnaam	Budget (in €)
KRO/001/04	Eurogen vzw	'Improvement of the variety testing system of cereals and grasses in Croatia'	69.726
KRO/005/04	CEGO Publishers (Centrum voor ErvaringsGericht Onderwijs) vzw	"Developing social competence in the Croatian educational system: 'The box full of feelings and the house full of feelings and relations' as a tool"	31.965
KRO/006/04	KUL, Faculteit Geneeskunde, Departement Maatschappelijke Gezondheidszorg, Dienst Jeugdgezondheidszorg	'Implementation of a methodology for the development of evidence-based guidelines in school health care'	50.000
KRO/002/05	Ecolas nv	'Support to the implementation of the requirements of EU Directive 2001/81/EC on national emission ceilings for certain atmospheric pollutants'	119.960
KRO/003/05	Universiteit Gent – Departement Textielkunde	'Flemish-Croatian Textile Training Network'	89.754
KRO/005/05	Voka-Kamer van Koophandel Oost-Vlaanderen	'Plato Croatia'	199.840
KRO/008/05	Unizo Internationaal	'Improving EU Capacity and Internationalisation of Craft and SME Sector in Croatia'	89.926
KRO/001/06	Katholieke Hogeschool Kempen	'Sustainable extensive wastewater treatment for small communities in Istria'	60.000
KRO/004/06	Voka - Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland	"Developing the expertise in Business support organisations in Croatia regarding 'Acquis Communautaire' and transferring Flemish 'Acquis' expertise, expertise in innovation, sustainable development and other internationalisation aspects to Croatian enterprises"	64.992
KRO/007/06	GIM - Geographic Information Management nv	'Supporting Croatia in their appliance of Good Agricultural and Environmental Practices with Remote Sensing'	69.999

Projectnummer	Promotor	Projectnaam	Budget (in €)
KRO/008/06	Haviland Intercommunale IgSv	'Capacity building for economic spatial planning in Croatia, with exemplary focus on the future business zone of Tison in Vodnjan, Region of Istria'	76.673
KRO/009/06	Katholieke Universiteit Leuven – Interdisciplinair Centrum voor Recht en Informatica (ICRI)	'Computer Aided Document Indexing for Accessing Legislation'	109.995
KRO/011/06	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	'Strengthening of social dialogue and partnership at the level of local economic and social councils in Croatia'	34.950,79
KRO/014/06	Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)	'Integration of Water-related Tables and Concepts into a Croatian Reporting Structure of the National Environment Information System'	90.000
Totaal:			1.157.780,79

Vlaanderen vaardigde in 2005 diverse films af voor vertoning op het filmfestival van Zagreb.

Door het ontbreken van een legistiek kader worden verzoeken tot samenwerking die uitgaan van Kroatië op een ad hoc basis onderzocht. Het lijkt geen twijfel dat het voorliggend samenwerkingsakkoord tot een gevoelige stroomversnelling zal leiden in de onderlinge samenwerking.

In het Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa is een pijler in 2007 voor een laatste keer gericht op Roemenië, Bulgarije en Kroatië. Hiervoor hanteert Vlaanderen het pre-accessiemodel, dit wil zeggen nauwe relaties aanknopen met deze nieuwe lidstaten van de EU en met Kroatië als officiële kandidaat-lidstaat om hen te ondersteunen in hun inspanningen voor de integratie in de EU, respectievelijk de toetreding tot de EU. Deze staten krijgen dan ook het grootste deel van het voorziene budget: 700.000 euro voor Roemenië, 600.000 euro voor Bulgarije en 500.000 euro voor Kroatië.

Nadat de Vlaamse uitvoer naar Kroatië enkele jaren in stijgende lijn ging, moest in 2005 een terugval met 11,9% genoteerd worden. Met een totaal van 148,7 miljoen euro was Kroatië onze 55ste klant. Het Vlaams aandeel in de Belgische export bedroeg in 2005 ruim 83%. Tijdens de eerste helft van 2006 boekte onze uitvoer een vooruitgang van bijna 19%. De uitvoer bestaat vooral uit:

- farmaceutische producten;
- voertuigen;
- machines en apparaten;
- kunststoffen en hun toepassingen;
- tapijten.

Chemische en farmaceutische producten waren in 2005, ondanks een aanzienlijke daling, nog altijd goed voor bijna een kwart van de Vlaamse export naar Kroatië. Ook vervoermateriaal, kunststof en rubber gingen er vrij sterk op achteruit. Een stijging kon genoteerd worden voor machines, elektrisch materieel en vooral voor onedele metalen.

De Vlaamse invoer uit Kroatië blijft eerder bescheiden. Zowel in 2003 als in 2005 werd een sterke daling vastgesteld. Kroatië zakte met een totaal van 21,6 miljoen euro naar de 100ste plaats op de lijst van onze leveranciers. Tijdens de eerste helft van 2006 kon een aanzienlijke toename genoteerd worden. De voornaamste invoerproducten zijn:

- hout, houtskool en houtwaren;
- aluminium en toepassingen;
- machines en mechanische werktuigen;
- voertuigen;
- meubelen en verlichting.

De invoer van onedele metalen en vooral van diverse goederen als meubelen en verlichtingsapparatuur kende een sterke toename, terwijl de import van textiel bijna gehalveerd werd en die van kunststoffen en rubber bijna volledig weggevallen is.

België was de 94ste afnemer en de 51ste leverancier van Kroatië. De uitvoer is dubbel zo groot als de invoer. Over de eerste negen maanden van 2006 is de invoer van Kroatische producten in België gedaald en is de uitvoer naar Kroatië aanzienlijk toegenomen. Dat betekent een ommekeer na de dalende tendens tijdens de voorafgaande twee jaar.

In 2004 werd voor 10,5 miljoen euro geïnvesteerd in Kroatië. In 2005 was dat 3,2 miljoen euro en tijdens de eerste helft van 2006 0,6 miljoen euro.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 1 stelt dat de beide partijen hun samenwerking versterken en verbreden op het vlak van economie, technologie, onderwijs, wetenschap, jeugdwerk, cultuur, media- en filmbeleid, sociaal beleid, gezondheidszorg, huisvesting, leefmilieu en natuur, infrastructuur, verkeer, verkeerstelematica, landbouw en agro-industrie, beroepsopleiding en werkgelegenheid, toerisme, sport, administratieve hervormingen en de andere domeinen waarvoor zij bevoegd zijn. Zij bevorderen de samenwerking tussen hun instellingen, organisaties en ondernemingen die actief zijn in die domeinen.

Artikel 2 gaat over de economische samenwerking waarbij speciale aandacht besteed wordt aan:

- de ontwikkeling van economische structuren en speciale economische zones (duurzame bedrijven-terreinen);
- de regionale economische ontwikkeling;
- de ontwikkeling van structuren voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's);
- het aanmoedigen van de ontwikkeling van rechtstreekse contacten tussen kmo's;
- de promotie van de traditionele ambachten door onderwijs en vorming;
- de uitwerking van managementprogramma's voor bedrijfsleiders en het uitwisselen van ervaringen op het vlak van ondernemerschap (peterschap-projecten);
- de uitbreiding van de bilaterale handel, de ontwikkeling van commerciële contacten en de samenwerking tussen ondernemingen en instellingen;
- het opstellen van sectorale programma's;
- de samenwerking in het kader van EU-programma's (structuurfondsen);
- het aanmoedigen van investeringen;
- het versterken van de sociale dialoog.

De partijen bevorderen de uitwisseling van ambtenaren, experts, deskundigen, professoren en bedrijfsleiders.

In artikel 3 staat dat de partijen de samenwerking en uitwisseling op onderwijsgebied bevorderen.

Artikel 4 gaat over de samenwerking en uitwisseling op het vlak van het fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek en de technologische ontwikkeling.

Artikel 5 bepaalt dat de partijen de samenwerking bevorderen op het gebied van de sport en de deelname aan sportactiviteiten. Zij moedigen de uitwisseling aan van expertise en informatie over hun beleid.

Artikel 6 stelt dat de partijen samenwerking en uitwisselingen op het vlak van kunst, cultuur en cultureel erfgoed aanmoedigen. Zij steunen bij voorkeur acties die bijdragen tot hun culturele ontwikkeling en tot de wederzijdse verspreiding van hun respectieve taal, cultuur, kunst en cultureel erfgoed.

Volgens artikel 7 streven de partijen naar een multilaterale samenwerking in het kader van de United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) en meer speciaal via de nationale UNESCO-commissies.

In artikel 8 staat dat de partijen de samenwerking op het gebied van de media en de uitwisseling van deskundigen, onderzoekers en journalisten, bevorderen. Zij moedigen de samenwerking aan op het vlak van media, film en de coproductie van audiovisuele producties, vooral via het Europees coproductiefonds Eurimages.

Artikel 9 gaat over de samenwerking op het vlak van toerisme, waarbij de uitwisseling van expertise en informatie centraal staat.

Artikel 10 stelt dat de partijen samenwerken op het vlak van sociale zaken en tewerkstelling met speciale aandacht voor beroepsopleiding, arbeid en arbeidsverhoudingen en sociale dialoog.

Artikel 11 behandelt de samenwerking inzake gezondheidsbevordering, welzijn en sociale diensten. De partijen besteden daarbij vooral aandacht aan geneeskundige verzorging, gezondheidsbevordering, preventie, integratie van gehandicapten, planning en programmering, het gezinsbeleid, het maatschappelijk welzijn, de bijzondere jeugdbijstand en het bejaardenbeleid.

Artikel 12 bepaalt dat de partijen samenwerken op het vlak van het leefmilieu, het bevorderen van nieuwe technologieën inzake rationeel energiegebruik en hernieuwbare en alternatieve energiebronnen.

Artikel 13 gaat over de samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening, huisvesting, infrastructuur, verkeer en verkeerstelematica.

Volgens artikel 14 werken de partijen samen inzake landbouw en plattelandontwikkeling en bevorderen zij de samenwerking in Europees verband.

Artikel 15 stelt dat de partijen de samenwerking op het vlak van toezicht over lokale besturen bevorderen en dat zij streven naar een rechtstreekse samenwerking tussen hun respectieve steden en gemeenten. Zij steunen ook de totstandkoming van jumelages.

Artikel 16 bepaalt dat de partijen streven naar samenwerking in het kader van de internationale organisaties, in het bijzonder van de Europese organisaties. Zij informeren elkaar over hun standpunten en plegen overleg. Zij werken samen in het kader van programma's van internationale organisaties en beschouwen elkaar als bevoorrechte partners.

Volgens artikel 17 stellen de partijen alles in het werk om bij te dragen tot de snellere verwezenlijking van de volledige integratie van Kroatië in de EU.

Artikel 18 stelt dat de partijen een gemengde commissie oprichten die minstens eenmaal om de twee jaar vergadert. Tijdens die bijeenkomsten worden tweejaarlijkse werkprogramma's opgesteld ter uitvoering van het akkoord. De gemengde commissie kan werkgroepen de opdracht geven tussentijdse vergaderingen te beleggen waarop de uitvoering van de werkprogramma's geëvalueerd wordt.

Artikel 19 gaat over het voorzitterschap en de taken van de gemengde commissie.

In artikel 20 staat dat het akkoord gesloten wordt voor een periode van vijf jaar die telkens verlengd wordt tenzij een partij, uiterlijk één jaar voor het einde van een periode, meedeelt dat zij het akkoord wil beëindigen. In geval van beëindiging nemen de partijen de nodige maatregelen om lopende projecten af te werken.

Artikel 21 bepaalt dat het akkoord in werking treedt op de dag waarop de partijen elkaar mededelen dat aan hun interne wettelijke bepalingen voldaan is.

Het akkoord werd opgemaakt in het Nederlands, het Kroatisch en het Engels waarbij de drie versies gelijkelijk rechtsgeldig zijn. In geval van betwisting is de Engelse tekst bepalend.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Onderhandelingen en ondertekening

Tijdens haar vergadering van 20 juli 2006 (VR/PV/2006/27 – punt 111) besliste de Vlaamse Regering formele onderhandelingen aan te vatten met Kroatië met het oog op het sluiten van een verdrag tot algemene samenwerking. De minister-president van de Vlaamse Regering werd gelast de federale minister van Buitenlandse Zaken officieel van die beslissing in kennis te stellen.

De Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken meldde in de brief van 20 september 2006 dat er geen bezwaar was tegen het aanvaarden van officiële onderhandelingen.

De ondertekening vond plaats in Zagreb op 13 november 2006. De ministers bevoegd voor het buitenlands beleid plaatsten hun handtekening.

2. Adviezen van de Sociaal-Economische Raad Vlaanderen (SERV)

Op 20 september 2006 deed de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) twee voorstellen van tekstaanpassing. De SERV wil daarmee het sociaal-economisch overleg benadrukken als een troef voor internationale samenwerking. De SERV heeft zulke ervaring via multilaterale samenwerkingsprojecten in het kader van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de EU en wenst die verder te zetten. Volgens de SERV kunnen die tekstaanpassingen de samenwerking met de Kroatische sociale partners steviger en duurzamer maken. In de artikelen 2 en 10 werd rekening gehouden met de voorstellen van de SERV.

Met het oog op de principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord, werd opnieuw het advies van de SERV gevraagd. In zijn advies van 8 februari 2007 spreekt de SERV zijn

tevredenheid uit over het feit dat de aanvullingen die de SERV op 20 september 2006 voorgesteld had, daadwerkelijk opgenomen werden in de verdrags-tekst.

De SERV meldt ook dat zijn project met het Kroatische Bureau voor Sociaal Overleg (OSP) ondertussen formeel opgestart is. Het is de bedoeling om de interne capaciteit van de regionale sociaal-economische raden van Kroatië te bevorderen en er zo mee het regionaal sociaal overleg te versterken.

3. Advies van het Vlaams Vredesinstituut

Op 7 mei 2007 bracht het Vlaams Vredesinstituut een gunstig advies uit. Het Vlaams Vredesinstituut is van mening dat een samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Kroatië verrijkend is voor Vlaanderen en kan bijdragen tot de verdere opbouw van een duurzame vrede in Kroatië. Volgens het Vlaams Vredesinstituut zal het samenwerkingsakkoord de bilaterale contacten, de samenwerking en het vertrouwen tussen de beide regeringen versterken.

Het Vlaams Vredesinstituut hoopt dat het samenwerkingsakkoord op een doeltreffende manier uitvoering zal krijgen zodat het de Kroatische samenleving daadwerkelijk ten goede komt. Het Vlaams Vredesinstituut vraagt de Vlaamse Regering bij de implementatie van het samenwerkingsakkoord de nadruk te leggen op projecten die de huidige uitdagingen in de Kroatische samenleving het hoofd bieden, zoals de problematiek inzake de terugkeer van vluchtelingen, eigendomskwesties, de bescherming van minderheden, de vertegenwoordiging van minderheden in overheidsstructuren, de sociale dialoog en verzoeningsaspecten van vredesopbouw. Het Vlaams Vredesinstituut merkt op dat in het samenwerkingsakkoord nergens verwezen wordt naar de opbouw van duurzame vrede en stabiliteit en vindt dat dit in de toekomst geëxpliciteerd mag worden.

Het Vlaams Vredesinstituut ondersteunt het samenwerkingsakkoord en gelooft dat de uitwisseling van expertise en de samenwerking in verscheidene domeinen waardevolle kansen biedt voor beide partners.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 21 juni 2007 zijn advies uit. De Raad formuleerde geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het samenwerkingsakkoord
tussen de regering van de republiek Kroatië en de Vlaamse Regering,
ondertekend in Zagreb op [...]

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het samenwerkingsakkoord tussen de regering van de republiek Kroatië en de Vlaamse Regering, ondertekend in Zagreb op [...], zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met
het samenwerkingsakkoord
tussen de regering van de republiek Kroatië
en de Vlaamse Regering,
ondertekend in Zagreb op 13 november 2006

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuursza-
ken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands
Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam
van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement
het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de
tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een
gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het samenwerkingsakkoord tussen de regering van
de republiek Kroatië en de Vlaamse Regering, onder-

tekend in Zagreb op 13 november 2006, zal volkomen
gevolg hebben.

Brussel, 6 juli 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS
